

Er HMS-arbeidet godt nok tilpasset bondens behov?

”Bonden i tidsklemma”

Molde, 27.1.2014

Brita Skallerud

NORGES BONDELAG

Innhold

- Norges Bondelag og arbeid med HMS og helse
- HMS = praktisk arbeid på riktig måte
- Frisk bonde avgjørende for lønnsom drift (psykisk og fysisk helse)
- Regelverks-engasjement: praktisk og forståelig for småvirksomheter

Norges Bondelags arbeid med HMS

- Garden skal være en sikker arbeidsplass og et trygt sted å bo
- HMS forstås som "Praktisk arbeid på riktig måte"
- Bønder skal bli pensjonister med helsa i behold
- Redusert skadeomfang er etisk og omdømmemessig nødvendig
- Skader/ sykdom er UPRAKTISK, VONDT og KOSTBART

Praktisk HMS-arbeid for garden

Vi må sette oss mål:

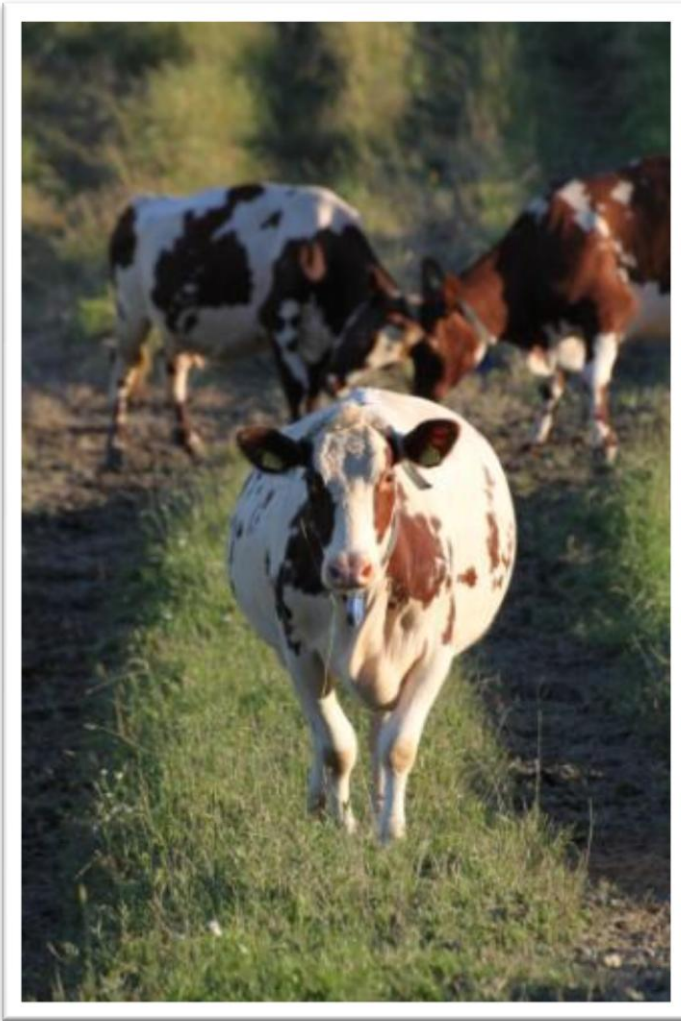
1. Det skal ikke skje skader/ ulykker på vår gård
2. Jeg vil bli pensjonist med helsa i behold!

Hvordan få det til i praksis?

- Kunnskap (PHMS- kurs, rådgivning)
- Planlegging, Rutiner
- Redusere risiko
- Regeloversikt – KSL

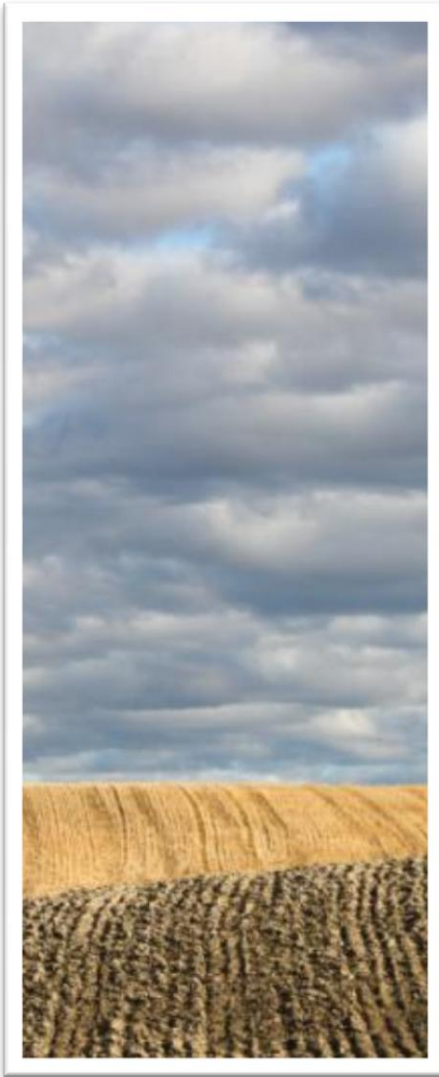
=> Sikker produksjon – og økonomi

HMS-kampanjen gir kunnskap

- HMS-tema på produksjonsfaglige arrangement
 - Traktor
 - Store dyr
 - Fall
 - Støv
 - Brann og brannsikring
 - Skog
 - Kjemikalisikkerhet
 - Psykisk Helse
- Godtbondevett.no lansert 8.10.

Regelverk

- Bondelaget arbeider for regler som er praktiske og forståelig for landbruket (og andre små virksomheter)
- Regler tilgjengelige gjennom KSL
- Arbeidsmiljø, transport, kjøretøy
 - Samme regler som andre bransjer
 - Ikke LMD og SLF, men andre departement og direktorat..
 - Særregler for landbruk???
 - Veiledninger for landbruk og samarbeid med tilsynsetatene er ønskelig

Representasjon og samarbeid

- Arbeidstilsynet
 - Rådet (regionale råd), Regelverksforum, Arbeidsgrupper
- Vegdirektoratet
 - Møter om tema (ikke formelle fora)
- Sikringsradioen AS
- LMD og Nasjonalt samarbeidsforum
- Landbrukets HMS-tjeneste tom 2013
 - (2 styremedlemmer, arbeidsplaner sentralt og fylkesvis)
- Styrings- og referansegrupper for FoU-prosjekt (Bygdeforskning, Stami, ..)

Vi arbeider for

- Forebygge og redusere omfanget av skader, ulykker, yrkeslidelser
- Forståelig og tilgjengelig regelverk!
- Samarbeid bransje – tilsyn: informasjon og veiledning er effektivt og gir resultat
- Varig forbedring i hele næringa - ut over kampanjer

Om samordna tilsyn

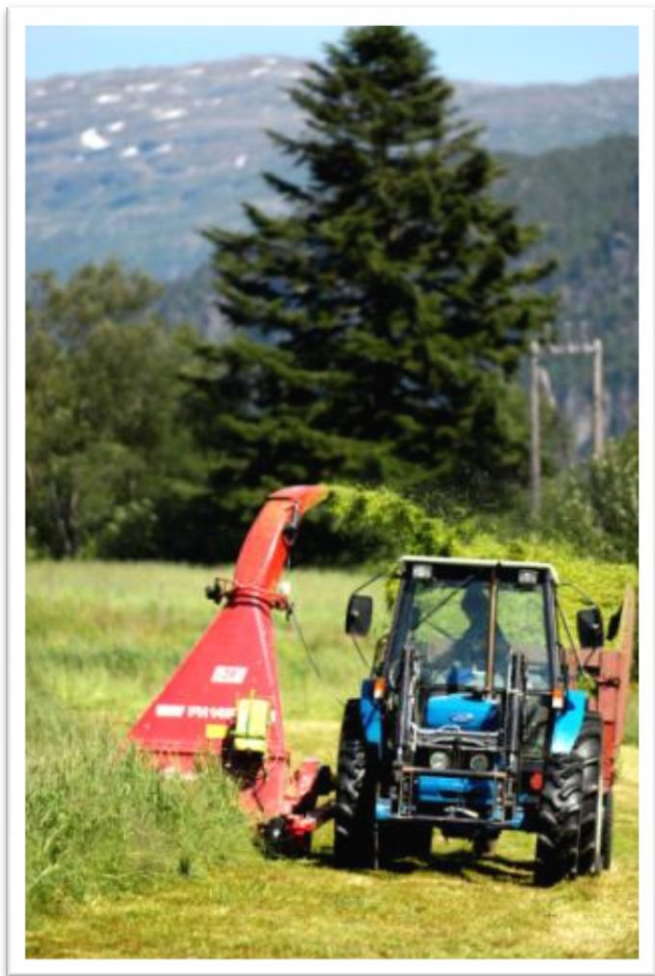

- Avtale om tidspunkt
- Landbruk er ikke AS, men "enpersonsvirksomhet"
- Gå ut fra at bønder være lovlydige
- Spill på lag
- Inngang: bransjestandarden KSL og bransjekunnskap
- Felles opplegg
- Gå ikke rundt alene!

Alvorlig skadeomfang

- **117 døde i næring 2000-2013** (+ barn, besøkende)
 - 2012-13: 6 + 7
 - 2010-11: 5 + 4
 - 2008-09: 13 + 7
 - 2006-07: 4 + 4
 - 2004-05: 11+16 0+356 meldte arbeidsskader ” = 0”
 - 2000-03: 9 + 16 + 5 +12 = 42
- ” Skader” systematisk underrapportert
- Sykeavløsning 2006 (SLF)
 - 9.000 saker, 310.000 sykedager – 230.000 dager m/avløsning
 - 175 MNOK dokumentert kostnad avløsning – 122 MNOK refusjon
- TØI: Samfunnskostnad 1,2-1,5 MRD (2006)

Landbruk: over 40.000 "enpersons" virksomheter

- Arbeider mye alene
- Bonden har bred kompetanse!
- Store forskjeller mellom virksomheter
 - Produksjon, geografi, omfang
 - Mekanisering mm
- Gjennomsnittlig:
 - Familiebedrifter (lite bruk av ansatte)
 - Arbeidsforbruk 2300 timer/ bedrift/ år
 - Mange med deltidsansatte (avløser, sesong)
 - Delt arbeidsgiveransvar
- Få landbruksvirksomheter med heltidsansatte
- Egne krefter og naturens luner

Takk for meg!

www.bondelaget.no